

Waarnemingen januari, februari, maart 2017

Waarnemingen zijn overgenomen van www.waarneming.nl. Hier is een volledig overzicht te vinden van de vogels die deze maanden in ons waarnemingsgebied zijn waargenomen.

Zeldzaam

Zelden deden tegelijkertijd zoveel zeldzaamheden Noordwijk aan als in dit kwartaal. Terugbladerend naar dezelfde periode vorig jaar was de hoofdrol toen weggelegd voor een Zeearend. Daar vloog er nu ook één van over, maar meer dan een bijrol zat er nu niet in. Een veel grotere rol hadden de langblijvers. De twee Dwerggorzen van de Achterweg en de Humes Bladkoning van Noordwijkerhout zaten er nog in het nieuwe jaar en trokken veel vogelaars naar Noordwijk. In totaal voerden 748 vogelaars dit kwartaal een waarneming in voor het Noordwijkse gebied. Van hen zagen 457 de Dwerggorzen. Vanaf 4 februari kwam er nog een extra reden bij om Noordwijk te bezoeken. Maarten Wielstra ontdekte een Siberische Taling in de Zwetterpolder. Dit was de echte hoofdrolspeler en de teller van het aantal vogelaars, die dit eindje hadden gezien, stond eind maart op 465.

Humes Bladkoning – 6 januari 2017 Noordwijkerhout © Ruwan Aluvihare

van de Lena rivier, binnen het verspreidingsgebied van de Siberische Taling. De soort stond tot voor kort te boek als bedreigd. Ooit de meest algemene eend in Oost-Azië, waren er begin jaren tachtig nog maar 20-40.000 over. Jacht was een belangrijke oorzaak. Zo schoten drie Japanners in 1947 in 20 dagen tijd 50.000 Siberische Talingen. Gelukkig gaat het recent weer goed met de soort. Met name in Zuid-Korea verschijnen tijdens de winter weer grote aantallen, zelfs meer dan 1 miljoen in 2009. En één bereikte Noordwijk. Deze had een afstand van minimaal 5000 km afgelegd. Dit is pas de 13e keer dat de Siberische Taling in Nederland is gezien en de eerste keer voor Noordwijk. De vogel was een eerstejaars man en een prachtige eend om te zien. Je denkt dat je hem er zo uitpikt tussen de andere eenden in de polder. Dit bleek in de praktijk tegen te vallen. Zat hij eerst nog regelmatig redelijk zichtbaar bij de Noordwijkerhoek, later hield hij zich diep in de polder op. Hier bleef hij tot in elk geval het einde van de maand. In de kleine slootjes was hij meestal niet te zien. Er zat voor de vogelaars niets anders op dan te wachten tot hij de kant op kwam om samen met de Smienten te grazen in het weiland. Hij had er zo weken onopgemerkt kunnen zitten!

Siberische Taling 5 februari 2017 Polder Hoogeweg ©René van Rossum

Lammergier

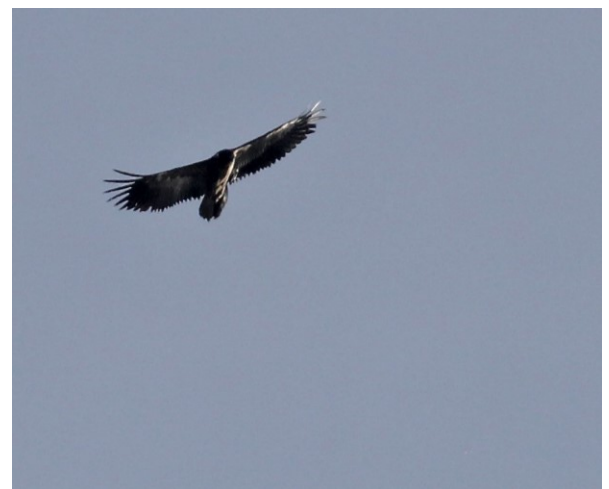
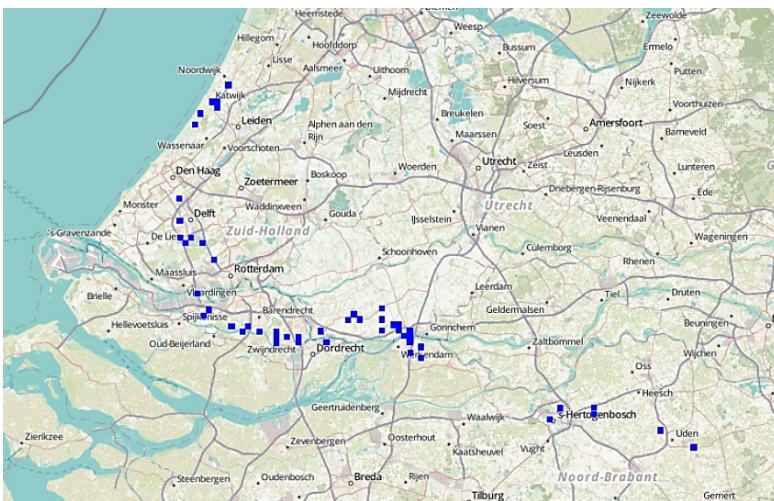

Lammergier 12 maart 2017 Katwijk © Reinder Genuit

Gaat daar nou een Zeearend? Ja, geweldig! Reinder Genuit en ik waren erg blij met deze verrassing boven ons hoofd toen we op 12 maart een bezoekje brachten aan de plek van de Dwerggorzen. Maar wacht die andere, wat is dat? Het duurde even voordat het doordrong dat we niet alleen een Zeearend, maar ook een Lammergier in beeld hadden! De vogels vloog naar zuid, richting Katwijk, recht op één van de grootste concentraties vogelaars van Nederland af. Dat was dus snel bellen en de app groepen inzien. Een paar wisten hem gelukkig op te pikken. De gelijktijdige verschijning van de Zeearend, die een westelijker koers over Katwijk aanhield gaf wel veel verwarring. Daarna kon de vogel over Rijswijk, Delft tot aan Rotterdam gevolgd worden. De volgende ochtend trok het spoor verder richting het zuidoosten en was de vogel tot in Noord-Brabant te volgen.

Dit was niet de eerste Lammergier voor Noordwijk. In 1998 was er al één langs gekomen die had gebivakkeerd in de Coepelduynen en vervolgens door Ees Aartse boven de AWD was gezien. Dit was een vogel van een herintroductieproject, uitgezet in Oostenrijk en individueel herkenbaar aan de gebleekte slagpennen. Of vogels met een oorsprong uit herintroductie op de officiële Nederlandse lijst van vogels mogen, is al een tijdje een punt van discussie. Hebben de vogels door hun historie van gevangenschap wel een natuurlijk gedrag dat hen naar Nederland zou kunnen leiden? Op het zelfde moment waarop er weer een Lammergier over Nederland vloog, zat de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA) er die middag over te vergaderen in hun wintervergadering. Aanleiding was de Lammergier die in mei 2015 op de Sallandse Heuvelrug was gezien. Bij dat geval waren er veel aanwijzingen voor een in het wild geboren vogel. De CDNA kwam die middag tot de conclusie dat ook de Sallandse vogel een herintroductie-achtergrond moest hebben en er dus officieel nog geen Lammergier op de Nederlandse lijst stond. De overlevende, oorspronkelijk wilde, populatie Lammergieren in Europa zit in de Pyreneeën. Deze vogels zijn honkvast en komen nooit de bergen uit. In de Alpen wordt de Lammergier weer geïntroduceerd. Deze vogels blijken veel meer zwerfgedrag te vertonen en begeven zich ook af en toe in het laagland. Dat betekent dat de vogels die tot Nederland afdwalen allemaal hun origine in de Alpen moeten hebben en afstammen van de herintroductie. Maar hoe zat het met de 'Noordwijkse' Lammergier? De foto die Reinder had gemaakt, maakte het meteen al spannend. Geen gebleekte pennen, maar wel een afgebroken slagpen. Dit was de vogel die eerder dit jaar in Duitsland was gezien. Ook dit was zeer waarschijnlijk een in het wild geboren tweedeaars vogel. Bij zijn verblijf in Duitsland was al veel gedocumenteerd, dus mogelijk is de herkomst uiteindelijk goed te herleiden. Overigens heeft de vogel nog niet genoeg van het zwerven, want 30 maart dook hij weer op, op het Duitse Waddeneiland Wangerooge. Een Lammergier samen met een Zeearend, zomaar over Noordwijk, wie had dat kunnen denken.

Route van de Lammergier op 12 en 13 maart 2017

Lammergier 12 maart 2017 Katwijk © Reinder Genuit

Burgemeesters

Alsof het nog niet genoeg was, kwam er dit kwartaal ook een niet eerder vertoonde influx van Grote en Kleine Burgemeesters op gang. De noordwesterstorm van 4 januari had overwinterraars vanaf de noordelijke Noordzee een duwtje in de rug gegeven en hen op de Nederlandse stranden doen belanden. Daar vonden ze een rijk gedekte tafel. De storm had opnieuw schelpdieren losgewoeld en het strand lag vol met zwaardschede en zeesterren. Van 11 tot 13 januari was er, dankzij harde westenwind, opnieuw een grote aanvoer. Duizenden meeuwen deden zich hier aan te goet, waaronder een aantal Grote en Kleine Burgemeesters. De Grote waren in de meerderheid. Op basis van de

Grote Burgemeester 13 januari 2017 Katwijk aan Zee – strand ©René van Rossum

foto's en de individuen die daar op te onderscheiden zijn, hebben minimaal 11 vogels de stranden tussen de Katwijkse Uitwatering en de provinciegrens bezocht. De eerste landde 8 januari op het strand bij Nora. Vooral op het strand tussen Katwijk en Noordwijk waren ze vervolgens goed te vinden. Op 14 januari zaten hier zelfs drie vogels bij elkaar. Mogelijk waren het er meer: op de foto's van die dag zijn zelfs 5-6 verschillende vogels te onderscheiden. Vrijwel alle Grote Burgemeesters die onze stranden bereikten, waren tweede kalenderjaar vogels. Op het strand van Nora bivakkeerde van 22 januari t/m 2 februari ook een derde kalenderjaar vogel. Een andere derde kalenderjaar, eerder gefotografeerd in IJmuiden, was even aanwezig op 5 maart. Bij de Kleine Burgemeester ging het om minimaal 4 verschillende vogels. Ook bij deze was de eerste waarneming van het strand bij Nora. Van 14 t/m 17 februari zaten twee Kleine Burgemeesters op het strand voor de Coepelduynen. Vanaf 3 februari verscheen daar een andere, lichte vogel die de hele maand februari en maart bleef.

Grote Burgemeester 16 januari 2017 Katwijk aan Zee ©Fred Klootwijk

geworden van de vogelgriep-epidemie van deze winter. Dat lot lijkt de Zuid-Hollandse vogels bespaard gebleven.

Eind januari was het zeebanket voor de meeuwen ten einde en spoelde er weinig vers materiaal meer aan. De aantallen meeuwen liepen toen snel terug. Opvallend genoeg bleven juist de burgemeesters hangen. Ze volgden de lokale meeuwen niet naar alternatieve voedselbronnen. Het strand van Scheveningen leek een verzamelpunt. Hier zaten op 27 januari 8 Grote Burgemeesters en 5 Kleine Burgemeesters. Uit het noorden van het land kwamen tegelijkertijd berichten van dode Grote Burgemeesters, in totaal 13. De stranden lagen daar niet zo vol met schelpdieren als die van Zuid-Holland, dus misschien hadden deze vogels last van voedselgebrek. Het lijkt er op dat daarnaast vogelgriep een rol kan hebben gespeeld. De Grote Burgemeesters pikten aan dode vogels en mogelijk zijn ze op deze manier besmet. Ook Grote Mantelmeeuwen zijn zo slachtoffer

N.B. Voor deze tekst is dankbaar gebruik gemaakt van het artikel van Vincent van der Spek op de Dutch Birding website - GullFest Holland 2017: een burriefestijn.

Maandoverzicht

januari

Na een serie van zachte januarimaanden was deze maand weer vrij koud. De westelijke stroming van de eerste twee weken leverde een noordwesterstorm op 4 januari, gevolgd door een westerstorm van 11 tot 14 januari. De laatste bracht ook veel neerslag in een verder vrij droge maand. De tweede helft van de maand ging de wind meer naar het oosten en was het rustig winterweer.

Geelgors 5-1-2017 Polder Hoogeweg @Jan Wierda

In Polder Hoogeweg bij Noordwijkerhoek zat een mooie groep van 16 overwinterende **Geelgorzen**, ontdekt door Jan Wierda op 4 januari en aanwezig tot in maart (JW). Vlakbij zat ook een grote groep van 100 **Holenduiven** (JE).

Op braakliggend terrein in de Bronsgeest overwinterde een groep **Kneuen**, met 19 op 27 januari (CZ). Op het braakliggend terrein bij de **Dwerggorzen** overwinterden 20 **Ringmussen** (MD). Op 7 januari zat er ook een **Bokje** (RG) en op 22 januari een **Witgat** (JDo). De kwelslootjes in de Noordzijderpolder zijn ook een vaste plek voor deze soorten. Op 18 januari zat hier een **Witgat** (RG) en op 23 januari een **Bokje** (JD). In de kwelslootjes langs de Northgodreef was op 22 januari een onvolwassen **Lepelaar** aan het voedselzoeken. De vogel droeg kleurringen en was in juli 2016 in de kolonie van De Schorren op Texel geringd (CZ JD). Op 10 januari sliepen er 92 **Halsbandparkieten** op de slaapplek langs de Northgodreef (BR).

Van 25 t/m 31 januari zaten er 1-3 **Pestvogels** in de wijken Grashoek en Duinpark (MH RJ ea). De

Humes Bladkoning was t/m 15 januari aanwezig in bij de sportparken van Noordwijkerhout (RG ea). Op 12 januari zat hier ook een **Tjiftjaf** (CR) en regelmatig ook een **Vuurgoudhaan** (RG ea). Het zachte winterweer was gunstig voor overwintersaars. In de Elspeesterpolder overwinterde een vrouw **Roodborsttapuit** (JW FK) en langs de Achterweg een paartje (MD FK). De **Grote Gele Kwikstaart** lijkt goed hersteld van eerdere koude winters, met overwintersaars op minimaal 9 plekken.

Op 8 januari zat er een **Velduil** in de Elspeesterpolder (FK). Op 27 januari vloog er een **Blauwe Kiekendief** in de Coepelduynen (JHa). Bij de Binnenwatering zat op 16 januari een **Oeverpieper** (AM). Op de vijver van Nieuw-Leeuwenhorst verbleven op 22 januari 159 **Wintertalingen** (HV).

Langs de zeetrek hut vloog op 11 januari een **Noordse Stormvogel** (HS). De volgende dag streek een **Grote Jager** er even neer en werd na het opvliegen lastig gevallen door een **Slechtvalk** (JD). **Grote Zee-eenden** waren opvallend algemeen, met o.a. 4 op 3 januari (HV).

Duizenden meeuwen waren afgekomen op de aangespoelde schelpdieren, met 7858 **Zilvermeeuwen** en 1256 **Stormmeeuwen** tussen Noordwijk en de provinciegrens op 31 januari (HV) Hier liepen ook 435 **Drieteenstrandlopers** tussen (HV).

Op 5 januari was er al de eerste waarneming van een **Atalanta** (SG).

Lepelaar 22-01-2017 Noordwijk @Casper Zuyderduyn

februari

In de eerste week van februari trok de wind verder door naar zuidwest en bracht zacht weer. Van 8 tot 10 februari zorgde een noordoostenwind voor kouder winterweer. Daarna kreeg de zuidelijke stroming weer de overhand en werd het op de 15° zelfs voorjaarsachtig. De tweede helft van de maand was relatief nat, met nog een noordwesterstorm rond 23 februari.

Op 1 februari vloog een **Ooievaar** over Polder Hoogeweg (CZ). Op 24 februari verscheen het broedpaar van de Bronsgeest voor het eerst op het nest, en was ook een tweede paar even aanwezig (JB RM). Op 2 februari zong de eerste

Taigaboomkruiper 18-2-2016 Willem v. d. Bergh
©Bert Beekman

Boomleeuwerik in de Noordduinen (JHa) en op 3 februari de eerste **Veldleeuwerik** bij Noordwijkerhout (HB). Van 4 t/m 19 februari verbleef er een **Taigaboomkruiper** op Willem v.d. Bergh (CZ ea). Vanaf 3 februari was er een groepje **Toendrarietganzen** aanwezig in Polder Hoogeweg (CZ). Op de laatste dag, op 12 februari, was deze groep aangegroeid tot 24 vogels (JD). Die dag vlogen er 6 **Wilde Zwanen** over Sollasi (RJ). Op 13 februari was een **Bokje** aanwezig in Polder Hoogeweg (MH). De **Velduil** werd op 17 februari weer gezien in de Elsgeesterpolder (MM). In de Hogeveense Polder verzamelden zich op 14 februari 41 **Rietgorzen** op een slaapplaats (JB). De **Kleine Mantelmeeuwen** waren vroeg en al op 17 februari zaten er al 54 bij de Binnenwatering (AM). Op de soos zaten hier op 22 februari 172 **Scholeksters** (RR). Op 24 februari lag er een dode **IJsduiker** op het strand bij de AWD (JZw). Voor de zeetrekhut zwommen op 6 februari 720 **Futen** (JD). Op 22 februari trok een **Smelleken** langs (HV). Eerder vloog er al één over Klein Leeuwenhorst op 12 februari

(CZ). In Rijnsoever Katwijk scharrelde op 28 februari een **Zwartkop** rond (PD).

Het zachte weer wekte al vroeg vlinders uit hun winterslaap met op 2 februari een **Atalanta** (AR) en op 16 februari een **Dagpauwoog** (GB).

Roodborsttapuit 11-02-2017 Voorhout - Elsgeesterpolder © Ed Schouten

maart

De maand maart was uitzonderlijk zacht en zonnig. Er viel weinig neerslag. De wind zat de eerste helft van de maand in de zuid- tot zuidwesthoek. Na een periode van noordoostenwind ging in de laatste week de wind weer naar zuid en kwamen de temperaturen boven de 15°C.

De 2 **Dwerggorzen** aan de Achterweg werden het hele kwartaal vrijwel dagelijks gezien (CZ ea). Op 11 maart waren ook de **Geelgorzen** in Polder Hoogeweg er nog steeds, 13 vogels sterk (RHo). Op 6 maart liepen er 6 paar **Grote Lijsters** op het grasland van Sancta Maria (JB). De **Raaf** gaat verder met het koloniseren van de duinstreek. Vanaf 7 maart verbleven er drie in de zuidoosthoek van de AWD (MT ea). Naast de **Lammergier** en de **Zearend** (RG PS) vloog er op 12 maart ook een **Kraanvogel** over Noordwijk aan Zee en Noordwijkerhout, naar noord (CZ MW). Op 22 maart vloog er één naar zuid over Duinpark (JD) en op 24 maart 2 over de Coepelduynen (CZ). Van 10 tot 13 maart was er mooie trek van eenden langs de zeetrekhut, met op 12 maart 134 **Pijlstaarten** en 111 **Slobeenden** (JD). Niet eerder trokken er zo vroeg in de maand zoveel Slobeenden door. Op 13 maart volgden nog 884 **Smienten** en op 14 maart 2 **Zomertalingen** (JD HV). Waarnemers bij de **Siberische Taling** vonden vanaf 23 maart ook een paartje **Zomertalingen** in Polder Hoogeweg (RH). Eerder zat er al één op 11 maart in de zuidwesthoek van de polder (PL). Het frequente bezoek aan de polder leverde ook een vroege **Oeverloper** en een **Zwartkopmeeuw** op 7 maart (BB). Al op 13 maart vloog de eerste **Regenwulp** langs de zeetrekhut (JD HV) en het eerste groepje van 6 **Kluten** op 22 maart (JD). Op 23 maart trok een groepje van 11 **Kemphanen** langs (JD). Op 18 maart trok de eerste **Bruine Kiekendief** over de AWD (HBu). Op 22 en 31 maart vloog er een **Rode Wouw** over het Langeveld (RG), op 25 maart één over de Achterweg (GB CZ) en op 27 maart één langs de zeetrekhut (JD HV). Deze laatste vloog naar zuid en kon tot in Den Haag door de telposten gevolgd worden. Dit was de eerste waarneming van een Rode Wouw boven zee sinds het begin van de zeetrekellingen in Noordwijk. Op 25 maart waren 2 **Velduilen** aanwezig in de Coepelduynen (JHa). Op 26 maart vloog een **Grote Pieper** over het strand van de Coepelduynen naar noord (SG). De eerste **Tijftjaf** zong op 10 maart langs het Oegstgeesterkanaal van Rijnsburg (RHo). De volgende dag zat ook de eerste **Grutto** in Polder Hoogeweg (RG). **Tureluurs** waren er al een week eerder, op 4 maart in de Elsgestepolder (JW). Daar zat ook de eerste **Rouwkwikstaart** van het seizoen (JW), elk jaar vaste prik voor de eerste week van maart. Op 4 maart was ook de eerste **Kleine Plevier** al weer aanwezig, in het Haasveld in de AWD (MK). De warme laatste week van de maand bracht een golf van vroege zomergasten. Op 27 maart vloog de eerste **Boerenwaluw** over de Noordwijkse Golfclub (MH). Over de Achterweg vloog die dag de eerste **Gele Kwikstaart** (MV). De eerste **Engelse Kwikstaart** zat al op 30 maart in de Hogeveense Polder (RG). De eerste **Fitis** zong op 29 maart in het Wolfsveld in de AWD (KV). De eerste **Tapuit** zat op 31 maart in de Coepelduynen (JH), terwijl in de AWD de eerste **Gekraagde Roodstaarten** en **Boompiepers** te horen waren (HBu). Die dag zong ook de eerste **Zwartkop** bij de ESTEC (SH).

Raaf 14-03-2017 AW-duinen - Starrenbroek © Siebe Wiersma

Ruwe Haai 14-03-2017 Strand Langevelderslag Bron: EHBZ Katwijk

Met het zachte weer van 12 maart verschenen er op verschillende plekken de eerste **Kleine Vossen** (JD ea). De eerste **Gehakelde Aurelia** vloog op 15 maart (CZ). Op 31 maart was al de eerste **Zandhagedis** actief (JHa). Op 14 maart spoelde een **Ruwe Haai** van 159 cm aan op het Noordwijkse strand. Op 30 maart was een **Rosse Vleermuis** actief aan het jagen boven de AWD (LB).

Waarnemers

AM	Annelies Marijnīs	JD	Jelle van Dijk	FK	Fred Klootwijk
AR	August van Rijn	JDo	Joris van Duivenvoorden	PD	Peter van Duijn
BB	Bas van der Burg	JE	Jaap Engberts	PL	P. Langmuur
BR	Bert Regensburg	JHa	Joël Haasnoot	PS	Peter Spierenburg
CZ	Casper Zuyderduyn	JW	Jan Wierda	RG	Reinder Genuit
CS	Cees Roselaar	JZw	J. Zwetsloot	RH	Ronald Honders
GB	Gijsbert van der Bent	LB	Lars Buckx	RHo	Rob Hoeben
HB	Herman vd Brand	MH	Max Hazenoot	RJ	Rob Jansson
HBu	Han Buckx	MM	M. de Munnik	RM	Rob de Mooij
HS	Hans van Stijn	MT	Marc van Til	RR	René van Rossum
HV	Hein Verkade	MV	Michel Veldt	SG	Sam Gobin
JB	Joost Bouwmeester	MW	Maarten Wielstra	SH	Sarah Humphrey

bron: www.waarneming.nl

Rode Wouw en Zwarte Kraai 27-03-2017 Berkheide Katwijk © René van Rossum